

พระสูตรต้นตปีฎกศึกษา

ครั้งที่ ๘ มหาสติปัฏฐานสูตร ตอนที่ ๘

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

อ.สุภีร์ ทุมทอง

๑. กายานุปัสสนา

- (๑) อานาปาน
- (๒) อิริยาปถ
- (๓) สัมปชาน
- (๔) ปฏิภูมมนสิการ
- (๕) ธาตุมนสิการ
- (๖) – (๑๔) นวสีวติก

๒. เวทนานุปัสสนา

- (๑) สุขเวทนา
- (๒) ทุกขเวทนา
- (๓) อทุกขมสุขเวทนา
- (๔) สามีสสุขเวทนา
- (๕) นีรามีสสุขเวทนา
- (๖) สามีสทุกขเวทนา
- (๗) นีรามีสทุกขเวทนา
- (๘) สามีสอทุกขมสุขเวทนา
- (๙) นีรามีสอทุกขมสุขเวทนา

๓. จิตตานุปัสสนา

(๑) สรากลจิต	(๒) วิตรากลจิต
(๓) สโทสจิต	(๔) วิตโทสจิต
(๕) สโมหจิต	(๖) วิตโมหจิต
(๗) สังขิตตจิต	(๘) วิกขิตตจิต
(๙) มหัคคตจิต	(๑๐) อมหัคคตจิต
(๑๑) สอตุตตรจิต	(๑๒) อนตุตตรจิต
(๑๓) สสมาहितจิต	(๑๔) อสมาहितจิต
(๑๕) วิมุตตจิต	(๑๖) อวิมุตตจิต

๔. ธรรมานุปัสสนา

- (๑) นีวรณบรรพ
- (๒) จันทรบรรพ
- (๓) आयตनบรรพ
- (๔) โพชฌังคบรรพ
- (๕) สัจจบรรพ

๔. ฌมฺมานุสฺสณา (๒) ขนฺธปพฺพ (๑)

[๓๘๓] ปุณ จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุสฺสึ

วิหฺรตี ปญฺจสุ อูปาทานกฺขนฺธेषุ.

กถญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุสฺสึ

วิหฺรตี ปญฺจสุ อูปาทานกฺขนฺธेषุ.

๔. ฅมฺมานุปลสฺสนา (๒) ขนฺธปพฺพ (๒)

อิธ ภิกฺขเว ภิกฺขุ

“อิติ รุปี, อิติ รูปสฺส สมุทโย, อิติ รูปสฺส อตฺตงฺกโม,

อิติ เวทนา, อิติ เวทนาย สมุทโย, อิติ เวทนาย อตฺตงฺกโม,

อิติ สลฺยญา, อิติ สลฺยญาย สมุทโย, อิติ สลฺยญาย อตฺตงฺกโม,

อิติ สงฺขารา, อิติ สงฺขารานํ สมุทโย, อิติ สงฺขารานํ อตฺตงฺกโม,

อิติ วิญฺญาณํ, อิติ วิญฺญาณสฺส สมุทโย,

อิติ วิญฺญาณสฺส อตฺตงฺกโม”ติ, อิติ อชฺฉตฺตํ วา ...

๔. ฌมฺมานุปลฺสุตฺตนา (๒) ขนฺธปพฺพ (๓)

อิติ อชฺฌตฺตํ วา ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺสุตี วิหฺรติ,
พหิทฺธา วา ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺสุตี วิหฺรติ,
อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺสุตี วิหฺรติ;
สมุทฺยฌมฺมานุปลฺสุตี วา ฌมฺเมสุ วิหฺรติ,
วยฌมฺมานุปลฺสุตี วา ฌมฺเมสุ วิหฺรติ,
สมุทฺยวยฌมฺมานุปลฺสุตี วา ฌมฺเมสุ วิหฺรติ.

๔. ฌมฺมานุปลฺลนา (๒) ขนฺธปพฺพ (๔)

‘อตุถิ ฌมฺมา’ติ วา ปนสฺส สติ ปจฺจุปฏฺฐิตา โหติ
ยาวเทว ญานมตฺตํ ปฏฺฐิสฺสตีมตฺตํ.
อนิสฺสีโต จ วิหฺรติ, น จ กิณฺจิ โลเก อฺปาทียติ.
เอวมฺปิ โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺลสี วิหฺรติ
ปญฺจสุ นีวรณฺesu.

นีวรณปพฺพํ นิฏฺฐิตํ

๔. ฌมฺมานุปลฺสุตฺตนา (๓) อายตฺนปพฺพ (๑)

[๓๘๔] ปุณ จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺสุตี

วิหฺรตี **นฺสุ อชฺฉตฺติกพาหิเรสุ** อายตฺเนสุ.

กถญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺสุตี

วิหฺรตี **นฺสุ อชฺฉตฺติกพาหิเรสุ** อายตฺเนสุ.

๔. ฌมมานุสสุสนา (๓) อายตนะปพพ (๒)

- อิธ ภิกขเว ภิกขุ (๑) จกขุญจ ปชานาติ, (๒) รูปเป จ ปชานาติ,
(๓) ยญจ ตทุภยํ ปฏิจจ อุปปชชติ สํโยชนํ ตญจ ปชานาติ,
(๔) ยถา จ อนุปปนฺนสฺส สํโยชนสฺส อุปปาโท โหติ
ตญจ ปชานาติ,
(๕) ยถา จ อุปปนฺนสฺส สํโยชนสฺส ปหानํ โหติ
ตญจ ปชานาติ,
(๖) ยถา จ ปหีนสฺส สํโยชนสฺส อายตี อนุปปาโท โหติ
ตญจ ปชานาติ.

๔. ฅมมานุปสฺสนา (๓) อายตนปพฺพ (๓)

โสตถจ ปชานาติ, สทฺเท จ ปชานาติ, ...

ฅมานถจ ปชานาติ, คนฺเช จ ปชานาติ, ...

ชีวฺถจ ปชานาติ, รเส จ ปชานาติ, ...

กายถจ ปชานาติ, โผฏฐพฺเพ จ ปชานาติ, ...

มนถจ ปชานาติ, ฅมเม จ ปชานาติ, ...

๔. ฌมฺมานุปลฺลสนา (๔) โปชฌนฺคปพฺพ (๑)

[๓๘๕] ปุณ จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺลสี
วิหฺรติ สตฺตสุ โปชฌนฺเคสุ.

กถญจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปลฺลสี
วิหฺรติ สตฺตสุ โปชฌนฺเคสุ.

๔. ฅมฺมานุปลสฺสนา (๔) โปชฅณฺคปพฺพ (๑)

อิธ ภิกขเว ภิกขุ

(๑) สนฺตํ วา อชฅตฺตํ สติสมฺโปชฅณฺคํ

“อตุถิ เม อชฅตฺตํ สติสมฺโปชฅณฺโค”ติ ปชานาติ,

(๒) อสนฺตํ วา อชฅตฺตํ สติสมฺโปชฅณฺคํ

“นตุถิ เม อชฅตฺตํ สติสมฺโปชฅณฺโค”ติ ปชานาติ,

๔. ฌมฺมานุปลสุตฺตนา (๔) โปชฌนฺคปพฺพ (๒)

(๓) ยถา จ อณุปลนฺนสฺส สติสมฺโปชฌนฺคสฺส
อุปลาทิ โหติ, ตถจ ปชานาติ,

(๔) ยถา จ อณุปลนฺนสฺส สติสมฺโปชฌนฺคสฺส ภาวนาย
ปาริปุริ โหติ, ตถจ ปชานาติ.

๔. ฅมมานุปลสุสนา (๔) โปชฅณงคปพพ (๓)

สนุต์ วา อชฅตตุต์ ฅมมวียสมโปชฅงคํ ...

สนุต์ วา อชฅตตุต์ วียสมโปชฅงคํ ...

สนุต์ วา อชฅตตุต์ ปิตสมโปชฅงคํ ...

สนุต์ วา อชฅตตุต์ ปลสุทฐสมโปชฅงคํ ...

สนุต์ วา อชฅตตุต์ สมารสมโปชฅงคํ ...

สนุต์ วา อชฅตตุต์ อูเปกขาสมโปชฅงคํ ...

สวัสดีครับ

